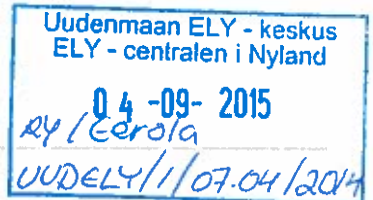

Laine Leila

Lähettäjä: ELY Kirjaamo Uusimaa
Lähetetty: 4. syyskuuta 2015 13:17
Vastaanottaja: Laine Leila
Aihe: VL: Uudenmaan ELY-keskukselle Viron ja Venäjän vastukset Balticconnector-hankkeen arviointiselostuksesta
Liitteet: YM lähetekirje Viron ja Venäjän vastaukset 04092015.pdf; Balticconnector Venäjän vastaus 2015.pdf; Balticconnector Viron vastaus 27082015 YM1_5521_2014.pdf; Balticconnector_Venäjän_vastaus_suomennos.pdf

Lähettäjä: Rantakallio Seija [mailto:seija.rantakallio@ymparisto.fi]

Lähetetty: 4. syyskuuta 2015 12:47

Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa <kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi>; Ym Kirjaamo <Kirjaamo.Ym@ymparisto.fi>

Kopio: Eerola Leena <leena.eerola@ely-keskus.fi>; Tallskog Lasse <Lasse.Tallskog@ymparisto.fi>; Bäck Saara <saara.back@ymparisto.fi>; Poutanen Martti <martti.poutanen@ymparisto.fi>

Aihe: Uudenmaan ELY-keskukselle Viron ja Venäjän vastukset Balticconnector-hankkeen arviointiselostuksesta

Uudenmaan ELY-keskus,

Ympäristöministeriö lähettää ohessa Viron ja Venäjän vastaukset arviointiselostuksesta liittyen Balticconnector-hankkeen Espoon YVA-yleissopimuksen mukaiseen menettelyyn.

Seija Rantakallio

Neuvotteleva virkamies/ Ministerial adviser

Ympäristöministeriö/ Ministry of the Environment –Finland

029 52 50246 / +358 29 52 50246

www.ym.fi

4.9.2015

YM1/5521/2014

Uudenmaan ELY-keskus

Viite Balticconnector-hankkeen Espoon YVA-yleissopimuksen mukainen menettely
Hänvisning

Asia Viron ja Venäjän lausunnot arviointiselostuksesta
Ärende

Ympäristöministeriö pyysi viitekohdassa mainitun hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta lausuntoja ja mielipiteitä Virolta ja Venäjältä. Maat ovat lähettäneet lausuntonsa ympäristöministeriölle. Viron ja Venäjän palaute edellyttää hankkeesta vastaavaa laatimaan vastaukset maille niiltä osin, kun ne koskevat YVA-lainsäädännön soveltamisalaa ja Suomea. Vastaukset toimitetaan ympäristöministeriölle, joka välittää ne Virolle ja Venäjälle. Jatkotoimet tehdään Espoon sopimuksen (YK:n Euroopan talouskomission sopimus valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arvioinnista E/ECE/1250, Sops 67/1997) velvoitteiden hoitamiseksi.

Ympäristöministeriö lähettää Viron ja Venäjän lausunnot Uudenmaan ELY-keskukselle huomioonotettavaksi lausunnoissaan arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä. Lausuntoon tulisi myös liittää lupaviranomaista varten viittaus Espoon sopimuksen 6 artiklaan, jossa veloitetaan lupaan liittyen seuraavaa:

-Sopimuspuolet varmistavat, että päätettäessä lopullisesti ehdotetusta hankkeesta ympäristövaikutusten arvioinnin tulokset, mukaan lukien ympäristövaikutusten arviointiasiakirjat ja niitä koskevat kannanotot, jotka on vastaanotettu 3 artiklan 8 kohdan ja 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti, sekä 5 artiklan mukaisesti käytyjen neuvottelujen tulokset, otetaan aiheellisella tavalla huomioon ja, että

-Aiheuttajaosapuoli toimittaa kohdeosapuolelle ehdotettua hanketta koskevan lopullisen päätöksen sekä tiedot päätöksen perusteena olevista seikoista ja näkökohdista.

Lupaviranomaisen on toimitettava edellä mainitun Espoon sopimuksen veloitteen toteuttamiseksi lupa ympäristöministeriölle. Lupa tulisi käntää riittävältä osin englanniksi.

Ylijohtaja

Timo Tanninen

Neuvotteleva virkamies

Seija Rantakallio

Liite
Viron ja Venäjän lausunnot

VENÄJÄN FEDERAATION LUONNONVARA- JA YMPÄRISTÖMINISTERIÖ

[Ministeriön yhteystiedot venäjäksi ja englanniksi]

Nro 10-43/20617

1.9.2015

Suomen ympäristöministeriö

Aleksanterinkatu 7
P.O. box 35, 00023
Finnish Government

Venäjän luonnonvara- ja ympäristöministeriö on yhdessä asianosaisten Venäjän federaation toimeenpanovallan elinten kanssa käsitellyt Viron ympäristöministeriön yhteydenoton, joka koski Balticconnector-kaasuputken rakentamisen ympäristövaikutusten arviointia, ja ilmoittaa seuraavaa:

Balticconnectorin YVA-asiakirjaa käsiteltäessä oletuksena oli, että suunnitteluasiakirjoissa ehdotettujen ratkaisujen tulee ensisijaisesti taata putken rakentamisen ja käytön turvallisuus sekä se, että hankkeen toteuttamisen kielteiset vaikutukset Itämeren tilaan jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

Käsityksemme mukaan erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että suunnitteilla olevan kaasuputken reitti risteää toiminnassa olevan Nord Stream -kaasuputken käytävän kanssa. Sen vuoksi katsomme tarpeelliseksi suositella, että YVA-asiakirjan laatijat pikaisesti sopivat suunnitellun kaasuputken linjauksen teknisistä ehdoista Nord Stream -kaasuputkea käyttävän Nord Stream AG:n kanssa sekä tutkivat ja kuvaavat rakentamisessa käytettävät tekniset menetelmät ja laativat Balticconnector-kaasuputken käyttöä koskevat säännöt.

Kaasuputki risteää vilkkaiden laivaliikennereittien kanssa. Odotettavissa on, että pelkästään LNG-terminaaliin Suomen alueella saapuu vuosittain jopa 650 hinausalusta¹ ja noin 16–21 LNG-alusta. LNG-terminaalin laivaliikenne lisääntyy Balticconnector-kaasuputken läheisyydessä muun muassa Skämmön ja Jakobramsjön välissä. Mikäli putken meriosuus lasketaan Itämeren keskiosassa suunnitelmien mukaisella aikataululla, rakennustyöt saattavat tuottaa merkittävää häiriötä laivaliikenteelle. Lisäksi vilkkaasti liikennöidyllä alueella ei voida sulkea pois laskuista onnettomuustilanteita, joita voi aiheutua rakentamiseen osallistuvien alusten ja ohi kulkevien matkustaja- ja muiden alusten yhteenajoista. Näin ollen ei myöskään voida sulkea pois öljyonnettomuuksien mahdollisuutta. Balticconnector-kaasuputken YVA-asiakirjan laatijat kuitenkin pitävät tällaisten tilanteiden syntymistä poissuljettuna sillä perustella, että alueella toimii alusliikenteen ilmoittautumisjärjestelmä (GOFREP). Asiakirjassa ei siis ole annettu selvitystä onnettomuuksien todennäköisyydestä eikä öljyvuotojen mahdollisesta leviämisestä merellä. Ei ole määritelty keinoja, laitteita eikä teknisiä menetelmiä, joita käytettäisiin öljy- tai muihin

¹ Kääntäjän huomautus: Kirjeessä on käytetty termiä *суд буксировки* (*sud buksirovki*), kun taas venäjänkielisessä YVA-asiakirjassa on terminaalien liikennemäärää koskevassa kohdassa (8.5.2.1) termi *суд бункеровки* (*sud bunkerovki*). On siis oletettavaa, että kirjeessä on kirjoitusvirhe ja todellisuudessa viitataan YVA-asiakirjassa mainittujen bunkrausalusten määrään.

saastevuotoihin liittyvissä onnettomuustilanteissa. Samoin puuttuvat tiedot siitä, millaisia toimia on suunniteltu mahdollisten öljytuoteonnettomuuksien torjunnan varalta.

Jotta suunnitellun putken ympäristövaikutukset pystyttäisiin arvioimaan täysipainoisemmin, Balticconnectorin YVA-asiakirjan kohdassa 4.3.2 *Infrastruktuurin risteäminen* tulisi sen suhteen, että putkia aiotaan laskea käytöstä poistettujen kaapeleiden päälle selvittämättä niiden omistajia ja hankkimatta näiltä lupia, ottaa huomioon tällaisten kaapeleiden mahdollinen vaikutus kohteen korroosiosuojaukseen käyttövaiheessa sekä sen seurauksena onnettomuusriskin mahdolliseen lisääntymiseen

Lisäksi YVA-asiakirjassa mainitaan, että kaasuputkea rakennettaessa tehdään räjäytyksiä kallioperän poistamiseksi. Tässä yhteydessä ei kuitenkaan ole kerrottu suunniteltujen räjäytysten toteutuspaikkoja tai laajuutta eikä annettu arviota mahdollisista muutoksista rannan suuntaisissa virtauksissa, sedimenttimassojen siirtymisestä tai mahdollisista Suomenlahden rannan muutoksista. Ei ole laadittu suunnitelmaa Suomenlahden rajat ylittävän seurannan toteuttamiseksi eikä vesialueen suojelemista koskevaa toimenpideohjelmaa.

Kohdassa 8.3 *Käyttövaihe* ei ole huomioitu maakaasukäyttöisen kompressoriaseman toiminnan yhteydessä mahdollisia bentso(a)pyreenipäästöjä eikä niiden vaikutusta ympäristöön. Kohdassa 8.5.3.1 *Paldiskiin suunniteltu LNG-terminaali* ei oteta huomioon mahdollisen onnettomuuden rajat ylittäviä kielteisiä vaikutuksia.

Putken rakennusvyöhykkeeseen liittyvän alueen taloudellinen hyödyntäminen käsittää Balticconnector-kaasuputken rakentamisen lisäksi LNG-terminaalin rakentamisen Inkooseen tai kelluvan LNG-varastolaivan (FSRU) sijoittamisen Inkooseen Fjusön edustalle tai Fortumin voimalaitoksen sataman alueelle. Täysimittaisen LNG-terminaalin rakentaminen sisältää laiturirakenteet, huoltorakennukset, säiliöautojen lastauspaikan ja muun infrastruktuurin sekä laitoksen liittämisen maakaasuverkkoon. Kelluvan LNG-varastoaluksen vaihtoehdossa rakentaminen käsittää laiturirakenteet ja säiliöautojen lastauspaikan sekä laitoksen liittämisen maakaasuverkkoon. Lisäksi Viroon on suunniteltu Paldiskin LNG-terminaali, Kersalun kompressoriasema sekä maakaasuputki Kiilistä Paldiskiin. Terminaalin käyttötarkoitus on nesteytetyn maakaasun vastaanottaminen säiliöaluksista sekä sen varastointi, höyrystäminen ja jakelu. Näin ollen Balticconnectorin reitin viereisille alueille suunnitellaan mittavaa teollisuuskohteiden kokonaisuutta, mikä vaatii näiden tekijöiden ottamista huomioon YVA-asiakirjassa siten, että niiden kokonaisvaikutus ympäristöön tulee huomioiduksi.

YVA-asiakirjassa olisi konkretisoitava tietoja kaasuputken painetestausten toteutusohjelmasta ja menetelmistä. Lisäksi olisi suunniteltava toimenpiteitä, joilla torjutaan vieraslajeja ja estetään kemiallisilta ominaisuuksiltaan purkupaikan vesistä eroavan veden pääsy mereen.

Lisäksi toteamme, että osiossa, jossa käsitellään ympäristön nykytilaa suunnitellulla rakentamispaikalla, ei ole tietoja ympäristön vallitsevista saastetasoista, ekosysteemien bioottisista tekijöistä eikä nykyisestä taloudellisesta toiminnasta (erityisesti kalastuksesta ja laivaliikenteestä). Lisäksi kyseisessä osiossa kerrotaan, että on tehty riittävän laajat ympäristöselvitykset, mutta niiden tulokset eivät ilmene selostuksesta, joten riskien ja ympäristövaikutusten tason arviointi ei ole mahdollista.

Asiakirjassa ei käytännössä käsitellä lainkaan hankkeiden mahdollisia vaikutuksia vaelluskaloihin, lintuihin tai merinisäkkäisiin, vaikka tämä onkin yksi tärkeimmistä ympäristöaspekteista, jolla on myös rajat ylittävää merkitystä. Kumpikin Balticconnector-linjausvaihtoehto kulkee Pakrin alueen poikki, joka on määritelty EU:n luontodirektiivissä ja EU:n lintudirektiivissä, mutta toimia elinympäristöille aiheutuvien seurausten lieventämiseksi ei ole otettu mukaan. YVA:ssa ei muun muassa ole esitetty tietoja suunnitelluista toimenpiteistä Itämeren ainutlaatuisen eliöstön

säilyttämiseksi. Tämä koskee myös kolmea hyljelajia (harmaahylje *Halichoerus grypus*, itämerennorppa *Phoca hispida botnica* ja kirjohylje *Phoca vitulina*).

Monet haitta-aineet tulevat kiintoaineiden absorboimiksi ja vajoavat pohjaan. Meren pohjassa tehtävien töiden ja muiden rakennustöiden seurauksena voi käydä niin, että yllä mainitut pohjasedimenttien sisältämät haitta-aineet pääsevät toissijaisesti saastuttamaan Suomenlahtea, kun otetaan huomioon jo käynnissä oleva Itämeren rehevöityminen. Esitetyn nojalla katsomme tarpeelliseksi suositella Balticconnectorin YVA-asiakirjan laatijoille, että he tutkivat konkreettisesti pohjasedimenttien koostumuksen raskasmetallien, orgaanisten saasteiden ja typpi- ja fosforyyhdisteiden pitoisuuksien osalta sekä arvioivat sen mukaisesti kaasuputken rakentamisen vaikutuksen Suomenlahden veden laatuun. Tässä yhteydessä näyttää tarpeelliselta, että tehdään arviot myös kiviaineksen koostumuksesta (raekoko, orgaanisen aineksen pitoisuus, haitallisten aineiden määrät yms.) sekä määritellään ja arvioidaan sen ottomenetelmä, pohjakasvien ja -eläinten lajikoostumus ja määrä ottopaikalla ja muilla potentiaalisilla alueilla, joihin otto saattaa vaikuttaa, ja oton vaikutus kaloihin, merinisäkkäisiin ja merilintuihin (syntymä, lisääntyminen, liikehdintä, ruokailu, lepo) ym. Esitetystä YVA-asiakirjassa on kerrottu vain otettavan kiviaineksen määrä ja laji.

Asiakirjassa ei ole esitetty minkäänlaisia arvioita kasvihuonekaasupäästöistä eikä sitä myöten arvioita hankkeen vaikutuksesta ilmastoon. Väitteille siitä, että saasteiden kaukokulkeumia ei synny, ei löydy vahvistusta mallinnuksen tuloksista (jos sellainen on tehty, niin käytettyjä menetelmiä ja tuloksia ei ole esitetty selostuksessa). Sama koskee saasteiden kulkeutumista virtausten mukana.

Kaikkiaan Balticconnectorin YVA-asiakirja vastaa vaatimuksia, jotka tämänkaltaisille asiakirjoille on esitetty valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arviointia koskevassa yleissopimuksessa (Espoo 1991) ja EU:n direktiivissä tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista (85/337/ETY, annettu 27 päivänä kesäkuuta 1985; Neuvoston direktiivillä 97/11/EY, annettu 3 päivänä maaliskuuta 1997, tehtyine muutoksineen ja lisäyksineen).

Samalla pidämme tarpeellisena, että Balticconnectorin YVA-asiakirjaa työstetään edelleen yllä esitetyt huomautukset huomioon ottaen.

V. V. Ivlev
Kansainvälisen yhteistyön osaston
vt. osastopäällikkö

[Allekirjoitus]

Balticconnector EIA documentation Finland 02 09 2015

Ивлев Владимир Вячеславович/МПП/РУ [ivlev@mnr.gov.ru]

Lähetetty: 2. syyskuuta 2015 12:15

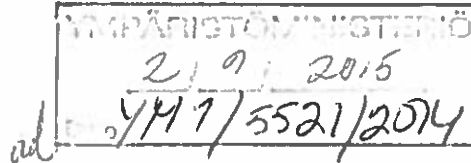
Vastaanottaja: Rantakallio Seija; Ym Kirjaamo

Kopio: CN=Третьякова Наталия Борисовна/О=МПП/С=RU; CN=Антосьев Илья Александрович/О=МПП/С=RU; rusembassy@co.inet.fi [nataliat@mnr.gov.ru]; CN=Третьякова Наталия Борисовна/О=МПП/С=RU; CN=Антосьев Илья Александрович/О=МПП/С=RU; rusembassy@co.inet.fi [ant@mnr.gov.ru]; rusembassy@co.inet.fi

Tärkeys: Suuri

Liitteet: Финл по ОВОС Балтконн 01 0~1.pdf (183 kt)

Dear Seija,

Balticconnector EIA documentation Finland is attached.

We requested Russian MFA earlier to inform Russian Embassies in Finland and Estonia as well on our position.

RSVP

Regards,
Vladimir

МИНИСТЕРСТВО
ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ И ЭКОЛОГИИ
РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Ивлев Владимир Вячеславович**Департамент международного сотрудничества****Заместитель директора Департамента****Тел: +7 (499) 254 -8072 вн. 10-73****E-mail: ivlev@mnr.gov.ru****www.mnr.gov.ru****Vladimir Ivlev****Department of International Cooperation****Deputy Director****Ministry of Natural Resources and Environment****Phone: +7 (499) 254 -8072****E-mail: ivlev@mnr.gov.ru****➤ Перед тем как распечатать, подумайте о сохранении природы****Before printing, think about the environment**

Данное сообщение было обработано почтовым сервером Минприроды России. Напоминаем, что сообщения, проходящие через служебные электронные ящики сотрудников сохраняются и могут быть впоследствии просмотрены Отделом по профилактике коррупционных и иных правонарушений Департамента управления делами и кадров.

От: Rantakallio Seija <seija.rantakallio@ymparisto.fi>

Кому: Антосьев Илья Александрович/МПП/РУ <ant@mnr.gov.ru>

Копия: Ивлев Владимир Вячеславович/МПП/РУ <ivlev@mnr.gov.ru>

Дата: 02.09 2015 11:21

Тема: VS. VS. >> Statement from Russia ? Espoo Conventlon, Balticconnector EIAdocumentation

Dear Ilya Antosyev,

Thanks for quick reply. Sorry to come back on this issue.

In order for Finland to be able to take into account the comments given by Russian Federation on Balticconnector EIA documentation according to the Espoo Convention, article 6, the comments must be addressed to Finland and sent also to Finland. It is not legally possible to take into account comments addressed to Estonia or sent only to Estonia.

If the project was viewed as a whole, please sent us the comments addressed to Finland. You may sent them directly to me and to our registry (kirjaamo.ymparisto.fi). We would need your comments on Thursday 3 September the latest. Please let us know how you will proceed.

Regards,

Seija Rantakallio
Neuvotteleva virkamies/ Ministerial adviser
Ympäristöministeriö/ Ministry of the Environment -Finland
029 52 50246 / +358 29 52 50246

www.ymparisto.fi

**МИНИСТЕРСТВО ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ И ЭКОЛОГИИ
РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ**

**MINISTRY OF NATURAL RESOURCES AND ENVIRONMENT
OF THE RUSSIAN FEDERATION**

ул. Б. Грузинская, д. 4/6, Москва
Д-242, ГСП-5, 125993
тел. +7 (499) 766-26-72
факс: +7 (499) 254-82-83, +7 (499) 766-27-50
сайт: www.mnr.gov.ru
e-mail: minprirody@mnr.gov.ru

4/6, B. Gruzinskaya str., Moscow
D-242, GSP-5, 125993
Phone +7 (499) 766-26-72
Fax: +7 (499) 254-82-83, +7 (499) 766-27-50
website: www.mnr.gov.ru
e-mail: minprirody@mnr.gov.ru

№ 10-43/20614

21. 09 2015

Министерство окружающей среды
Финляндии

Aleksanterinkatu, 7
P.O.box 35, 00023
Finnish Government

Минприроды России совместно с заинтересованными органами исполнительной власти Российской Федерации рассмотрел обращение Министерства окружающей среды Эстонии об оценке воздействия на окружающую среду строительства газопровода «Balticconnector» и сообщает следующее.

При рассмотрении документации по ОВОС «Balticconnector» исходили из того, что предлагаемые в проектной документации решения в первую очередь должны обеспечивать безопасное строительство и эксплуатацию трубопровода, а также минимальное негативное воздействие реализации данного проекта на состояние Балтийского моря.

Особое внимание, как представляется, следует обратить на то, что трасса проектируемого газопровода пересекает коридор действующего газопровода «Северный поток». В этой связи считаем необходимым рекомендовать разработчикам документации по ОВОС в сжатые сроки согласовать технические условия прохождения проектируемого газопровода с компанией Nord Stream АО, эксплуатирующей газопровод «Северный поток», а также проработать и описать технологию строительства и разработать регламент эксплуатации газопровода «Balticconnector».

Газопровод пересекает пути интенсивного судоходства. Ожидается, что только к терминалу СПГ на территории Финляндии будут ежегодно пришвартовываться до 650 судов буксировки и около 16-21 газозовов. Входящий и исходящий трафик судоходства в терминале СПГ будет увеличиваться в непосредственной близости

от газопровода «Balticconnector» на участках, в том числе между островами Скъммё и Якобрамшё. При планируемых скоростях укладки морского участка в центральной части Балтийского моря, строительные работы могут создать существенные помехи судоходству. Кроме того, в районе интенсивного судоходства не следует исключать возникновение аварийных ситуаций, связанных со столкновением судов, занятых в строительстве, с проходящими пассажирскими и иными судами. Соответственно, не исключены и разливы нефтепродуктов. Однако разработчики документации по ОВОС «Balticconnector» полностью исключают такие ситуации, полагаясь на систему оповещения судов (GOFREP). При этом в документации не проведен анализ вероятности аварий и возможного распространения в акватории нефтяных загрязнений. Не определены средства, оборудование, технологии ликвидации возможных аварийных ситуаций, связанных с разливами нефти и других загрязняющих веществ. Также отсутствует информация о предусмотренных мерах по ликвидации последствий в случае аварийных разливов нефтепродуктов.

В целях более полной оценки воздействия проектируемого трубопровода на окружающую среду в разделе документации по ОВОС «Balticconnector» 4.3.2 «Пересечения инфраструктуры» в отношении прокладки трубопроводов поверх заброшенных кабелей без установления и получения разрешения его владельца следует учесть возможное влияние данных кабелей на систему защиты от коррозии объекта при его дальнейшей эксплуатации, и как следствие, на возможное увеличение риска аварии.

Кроме того, в документации по ОВОС упоминается об использовании при строительстве газопровода взрывных работ для удаления скальных пород. При этом не указаны места и объемы планируемых взрывных работ, отсутствуют оценка возможных изменений вдольбереговых течений, перемещения масс наносов, возможных береговых трансформаций Финского залива. Не разработан план трансграничного мониторинга Финского залива и программа мероприятий по охране водного объекта.

В разделе 8.3 «Эксплуатация» при работе компрессной станции на природном газе не учтены возможные выбросы бенз(а)пирена и его влияние на окружающую среду. В разделе 8.5.3.1 «Планируемый терминал СПГ в Палдиски» не учитываются последствия негативного трансграничного воздействия возможной аварии.

Хозяйственное освоение прилегающего к зоне строительства региона, помимо строительства газопровода «Balticconnector», предусматривает сооружение терминала для сжиженного природного газа (СПГ) в зоне Инкоо либо размещение плавучего хранилища и установки для регазификации (FSRU) в Инкоо за пределами Фьюсё или в портовом районе электростанции Fortum. Строительство полномасштабного СПГ терминала будет включать в себя причальные

сооружения, хозяйственные объекты, нефтеналивную станцию, другие объекты инфраструктуры, а также подключения объекта к сети природного газа. Строительство альтернативного плавучего терминала FSRU будет подразумевать сооружение структур причала и нефтеналивного хозяйства объекта, а также присоединение объекта к сети природного газа. Кроме того, в Эстонии проектируется терминал СПГ в Папдиски, компрессорная станция в Керсапу и планируемый газопровод из Кийли в Папдиски. Терминал будет построен для приема сжиженного газа из танкеров, хранения, регазификации и распределения СПГ. Таким образом, на соседствующих с трассой «Balticconnector» территориях планируется создание масштабного комплекса промышленных объектов, что требует учета указанных факторов в документации по ОВОС, учитывающей их совокупное воздействие на окружающую среду.

Требует конкретизации в документации по ОВОС информация о программе и методологии проведения гидроиспытаний газопровода. Следует также предусмотреть меры для предотвращения появления чужеродных видов и сброса воды с химическими показателями, отличными от вод в районе сброса.

Дополнительно отмечаем, что в разделе, посвященном современному состоянию окружающей среды в районе намечаемого строительства, отсутствует информация о текущих уровнях загрязнения окружающей среды, о биотических компонентах экосистем, о текущей хозяйственной деятельности (в частности, рыболовстве и судоходстве). Кроме этого, в указанном разделе сообщается, что были проведены достаточно обширные экологические изыскания, однако их результаты в отчете не отражены, что не позволяет оценить риски и степень воздействия на окружающую среду.

В документе практически не рассматриваются вопросы возможного влияния проектов на мигрирующих рыб, птиц и морских млекопитающих, хотя это - один из важнейших экологических аспектов, в том числе имеющий трансграничное значение. Оба альтернативных маршрута проекта газопровода Balticconnector проходят через территорию Пакри, определенную в Директиве ЕС о местообитаниях и Директиве ЕС о территориях птиц, однако не содержат мер по смягчению последствий для указанных местообитаний. В ОВОС, в частности, не представлены данные о планируемых мерах по сохранению уникальных видов биоты Балтийского моря, в том числе трех видов тюленей (серый тюлень *Halichoerus grypus*, кольчатая нерпа *Phoca hispida botnica* и портовый тюлень *Phoca vitulina*).

Многие загрязняющие вещества абсорбируются твердыми частицами и оседают на дно. В результате работ на морском дне и других строительных работ может произойти вторичное загрязнение Финского залива вышеуказанными загрязняющими веществами, содержащимися в донных отложениях, принимая во внимание уже имеющуюся эвтрофикацию Балтийского моря. Учитывая

изложенное, полагаем необходимым рекомендовать разработчикам документации по ОВОС «Balticconnector» предметно изучить состав донных отложений в части содержания тяжелых металлов, органических загрязняющих веществ, соединений азота, фосфора и, соответственно, оценить воздействие строительства газопровода на качество воды Финского залива. В этой связи представляется необходимым выполнить также оценки состава грунта (грануляционный размер, содержание органики, загрязнение вредными веществами и т.д.); определить и оценить метод его извлечения; состав разновидностей и количество донной флоры и фауны в месте извлечения и в других потенциальных областях, на которые может повлиять процесс извлечения; влияние извлечения на рыбу, морских млекопитающих и морских птиц (рождение, размножение, перемещение, корм, отдых) и др. В представленной документации по ОВОС приводится только количество и тип извлекаемого грунта.

В документе не приведены какие-либо оценки выбросов парниковых газов и, соответственно, оценки влияния проекта на климат. Утверждения об отсутствии дальнего атмосферного переноса загрязняющих веществ не подкреплены результатами моделирования (если оно и проводилось, то его методики и результаты в отчете не представлены). То же относится и к переносу загрязняющих веществ течениями.

В целом структура и содержание документации по ОВОС «Balticconnector» соответствуют требованиям, предъявляемым к такого рода документам Конвенцией по оценке воздействия на окружающую среду в трансграничном аспекте (Эспо, 1991), Директивой ЕС по оценке воздействия некоторых государственных и частных проектов на окружающую среду (85/337/ЕЭС от 27 июня 1985 г. с изменениями и дополнениями, внесёнными Директивой Совета 97/11/ЕС от 3 марта 1997 года).

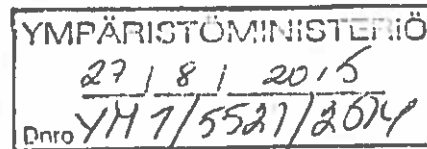
Вместе с тем, полагаем необходимым доработать документацию по ОВОС «Balticconnector» с учетом высказанных выше замечаний.

В.В. Ивлев
И.о. директора Департамента
международного сотрудничества

REPUBLIC OF ESTONIA
MINISTRY OF THE ENVIRONMENT

Your ref: 11.05.2015 No YM1/5521/2014

Ministry of the Environment of Finland
kirjaamo.ym@ymparisto.fi

Our ref: 27 August 2015 No 11-1/15/5521

Comments in accordance with articles 4 and 5
of the Convention on Environmental Impact Assessment
in a Transboundary Context (Espoo Convention)
for the Balticconnector natural gas pipeline project
between Finland and Estonia

Dear Sir/Madam,

The Ministry of the Environment of Estonia organized a public display of the transboundary environmental impact assessment (EIA) documents of Balticconnector natural gas pipeline project between Finland and Estonia from 02 June to 10 August. Answers were received from Marine Systems Institute of Tallinn University of Technology, the Health Board, the Environmental Board and the Ministry of Economic Affairs and Communications.

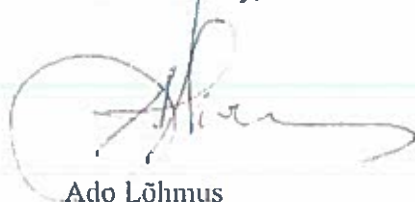
Comments were made by the Environmental Board. Please find the letter in Estonian attached. The comments for the EIA documentation in a transboundary context are the following:

- Please explain on page 34 what does mean „specific negative impact“ and how could it reveal.
- In table 7-1 it is unclear how the assessment for Estonia has been given. It is said that a good environmental status has been partly achieved. How can it be said when indicators for the status are missing and the assessment has been incomplete?
- On page 39 there is said that the impacts on Natura habitat 1110 are significant but the measures for the prevention can make the impacts not significant. In Estonian EIA report there is said that a part of the habitat 1110 will be destroyed. The information in two reports can not be different. We turn Your attention that any kind of destroying Natura habitat is forbidden. It should also be taken into account for the habitat 9180.
- On chapter 8.5.3.1 there is said that for building LNG terminal to Paldiski there is no need for dredging. In the EIA report of the water permit for the pier of Pakrineeme Sadama OÜ Paldiski LNG terminal there is said that there is a need to dredge up to 510 000 m³. Please take this information into account when assessing the cumulative impacts.
- Please specify about the cumulative impacts what does mean that if the works are done in different years then the significant negative impacts will be released repeatedly.
- Please explain on chapter 9 for which area are the measures for the prevention meant.

- On chapter 9.4 there is said that the sediments from dredging are going to be stored. Please specify where is the place for storing and how the sediments are stored. It is also important to assess the impacts of storing the sediments.
- On chapter 10 there is said that the alternative EST 1 is preferred in Estonia. The Estonian national EIA report does not have the conclusion which alternative is preferred. The two reports can not have different conclusions.
- In annex 1 table 13-4 there is used the word „Ihasalu peninsula“. The correct word is „Lahepera peninsula“. Those are two different peninsulas and the impacts should not reach to Ihasalu. In the table there is used word „Pakri nature reserve“, but correct is „Pakri landscape reserve“.

Please take those comments into account when correcting the transboundary EIA document.

Yours sincerely,

Ado Lõhmus
Deputy Secretary General

Annex: The statement of the Environmental Board

Maris Malva +372 626 0742; maris.malva@envir.ee

KESKKONNAAMET

Keskkonnaministeerium
keskkonnaministeerium@envir.ee

Teie 02.06.2015 nr 11-1/15/3845-6

Meie 22.07.2015 nr HJR 6-7/15/11939-4

Ettepanekud Balticconnector'i Soome keskkonnamõju hindamise aruande kohta

Kutsusite Keskkonnaametit 02.06.2015 saadetud kirjaga osalema Balticconnector'i Soome keskkonnamõju hindamise (edaspidi nimetatud KMH) aruande avalikul väljapanekul ja avalikul arutelul.

Keskkonnaamet on tutvunud avalikul väljapanekul oleva Balticconnector'i Soome KMH materjalidega. Järgnevalt esitame ettepanekud ja märkused piiriüleste mõjude aruande (Piiriülese keskkonnamõju hindamise dokumentatsioon, 16X17386, 30.4.2015) kohta.

1. Lk 34 (energia, sh veealune müra) on kirjutatud: „Ehituse ajal tehtavad veealused lõhkamistööd võivad põhjustada olulisi ebasoodsaid mõjusid torulähedases merepiirkonnas paikneda võivatele hüljestele ja veelindudele. Siiski on need ebasoodsad mõjud väga lühiajalised ning hinnanguliselt ei kaasne nendega liikide tasandil püsivaid ebasoodsaid mõjusid.“ Palume seletada mida täpsemalt peetakse silmas „olulise ebasoodsa mõju“ all ning kuidas see võib väljenduda.
2. Tabelis 7-1 jääb kohati ebaselgeks, kuidas on jõutud Eesti poolt puudutava hinnangu, et hea keskkonnaseisund (HKS) on osaliselt saavutatud. Samas on lisatud, et nt seisundi kirjeldamiseks usaldusväärsed näitajad puuduvad, on väljatöötamisel või olemasolevad andmed puudulikud ning seisundit ei olnud võimalik igakülgsest hinnata. Kuidas saab siis anda hinnangu, et HKS on osaliselt saavutatud?
3. Lk 39 on kirjutatud, et kummagi Eesti alternatiivi puhul ei ole võimalik ilma leevendusmeetmeid rakendamata välistada olulist mõju Natura elupaigatüübile 1110. Kirjutatu kohaselt ei ole tegemist esmatähtsa elupaigaga ning leevendusmeetmed vähendavad mõju ebaolulisele tasemele. Balticconnector'i Eesti KMH aruandes jõuti järeldusele, et tegevusega kaasneb mõningane elupaigatüübi 1110 hävinemine. Juhime tähelepanu, et igasuguse Natura ala kaitse-eesmärgiks määratud elupaiga hävimine on keelatud olenemata sellest, kas tegemist on või ei ole esmatähtsa elupaigaga.
4. Punktis 8.5.3.1 on muuhulgas välja toodud info kavandatud veeldatud maagaasi terminali kohta Paldiskis. Lk 50 on välja toodud, et LNG terminali kai ehitamiseks kaev- või süvendustöid ei tehta. Juhime tähelepanu, et viimas „Pakrinceme Sadama OÜ Paldiski LNG terminali kai rajamise vee erikasutusloa keskkonnamõju hindamise“ aruande versioonis on käsitletud vajadust süvendustööde läbiviimiseks mahuga kuni ~510 000 m³. Palume antud asjaolu arvesse võtta kumulatiivsete mõjude hindamises.
5. Kumulatiivsete mõjude puhul on mitmetel juhtudel toodud välja, et kui projekte hõlmavaid töid tehakse erinevatel aastatel, avaldatakse alale korduvalt olulist kahjulikku mõju. Samas pole lahti seletatud, mida see täpsemalt tähendab ning mis selle mõjuga kaasneb.

6. Juhime tähelepanu, et lk 51 kasutatud väljend „strateegiline keskkonnamõju hindamine (SKH)“ ei ole keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses sätestatud tulenevalt korrektselt. Õige väljend oleks „keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH)“.
7. Palume peatükis 9 täpsustada, millise piirkonna kohta on välja toodud leevendusmeetmed esitatud.
8. Peatükis 9.4 on kirjutatud, et (tsiteerime) „Süvendustööde käigus eemaldatud sete tuleb säilitada ja hoiustada väljaspool Lahepere lahe ala võimalikult looduslähedases seisundis, et seda hiljem kasutada kercviku taastamiseks“. Samas ei selgu, kuidas sette ladustamine toimiks ning kus oleks selline ladustuskoht (eeldatavalt meres). Kas sellega kaasneks täiendav heljumi teke ning mõju olulisuse muutus?
9. Peatükis 9.10 on leevendusmeetmena välja toodud, et ehitusmeetodid tuleb kavandada viisil, mis avaldaks kõige väiksemat mõju alternatiivlahenduse ALT EST 2 alale jäävale esmatähtsale elupaigale 9180*. Juhime taaskord tähelepanu, et Natura alal on igasuguse kaitse-eesmärgiks seatud elupaiga või liigi negatiivne mõjutamine keelatud.
10. 11.05-07.07.2015 avalikul väljapanekul olnud Balticconnector, Soome ja Eesti vahelise maagaasitorustiku KMH (edaspidi nimetatud Eesti Balticconnectori KMH) aruande lk 230 on jõutud järeldusele, et ALT EST 1 alternatiivi puhul hävitatakse looduslikku elupaigatüüpi 1110 kokku ~4,3 hektaril. Piiriülese keskkonnamõju hindamise dokumentatsiooni peatükis 10 (lk 56) on välja toodud, et potentsiaalselt tugevat mõju elupaigale 1110 alternatiivlahenduse ALT EST 1 alal on võimalik välistada leevendusmeetmete rakendamisega. Juhime tähelepanu, et ühele ja samale tegevusalale koostatud KMH aruannetes on jõutud konkreetse piirkonna dokumentatsioonis vastupidistele järeldustele, mida ei saa aktsepteerida. Samuti peame oluliseks veelkord rõhutada, et Natura alal on igasuguse kaitse-eesmärgiks oleva elupaiga hävitamise korral tegemist negatiivse mõjuga. Natura ala kaitse-eesmärgiks oleva elupaigatüübi hävitamine või pöördumatu kahjustamine on keelatud.
11. Peatükis 10 lk 56 on kirjutatud, et Eestis eelistatakse alternatiivlahendust ALT EST 1, sest selle kahjulik mõju Pakri poolsaare looduskeskkonnale tervikuna on väiksem. Juhime tähelepanu, et Eesti Balticconnectori KMH aruandes ei ole sellisele järeldusele jõutud. On küll mainitud, et (lk 271, tsiteerime) „kui LNG terminali ei rajata Pakrineemele, siis on eelistatud ALT EST 1 gaasitorustiku variant kui maismaa lõigus 2,7 km võrra lühem ja Pakri looduskeskkonda terviklikult vähem häiriv lahendus“. Lisaks on samal leheküljel ka kirjutatud, et „alternatiividest on ALT EST 1 hinnatud väiksema mõjuga Pakri elupaigadirektiivi aladele kui ALT EST 2“. Samas ei ole väidatud, et eelistatakse ALT EST 1-te.
12. Järgnevalt esitame mõned märkused KMH aruande Lisa 1 Soome ja Eesti peamiste alternatiivlahenduste kokkuvõtliku võrdluse tabeli 13-4 kohta.
 - 12.1 Alajaotus Veekvaliteet on kirjutatud, et ALT EST 2 rakendamisel võib teatud kogus setet tugevate loodetuulte korral edasi kanduda ja põhja langeda väljaspool Lahepere lahte Ihasalu poolsaare tipust avamere suunas. Kui mõjud ulatuksid Ihasalu (Neeme) poolsaareni oleks mõjud katastroofilised. Tegemist on siiski Lohusalu poolsaarega.
 - 12.2 Palume selgitada tabelis 13-4 taimestiku alajaotuse all käsitletud infot ALT EST 1 kohta, kus öeldakse, et Kersalu trassil asuv aas-karukella elupaik hävitatakse täielikult, nagu ka üks väiksem hariliku merikanni elupaik. Samas on selline tegevuse mõju hinnatud pöörduvaks. Juhime tähelepanu, et selline tegevus ei ole kooskõlas looduskaitseaduse § 55 lõikega 8. Juhime ka tähelepanu, et merikanni viidatud ladinakeelne nimi antud tabelis vastab roosale merikannile, mitte harilikule merikannile. Roosane merikann on Eestis arvatud III kaitsekategooriasse.
 - 12.3 Juhime tähelepanu, et Eesti Balticconnectori KMH aruandes on kirjeldatud, et ALT EST 1 trassile jäävad mõningad kuklase pesad, mis hävitatakse. Piiriüleste mõju dokumentatsiooni tabelis 13-4 on ALT EST 1 trassivariandi puhul välja toodud, et

kuklaste elupaikade muutumine on pöörduv juhul, kui pärast ehitustöö lõpetamist rakendatakse leevendusmeetmeid. Palume hinnata antud info asjakohasust.

- 12.4 Alajaotuses Looduskaitsealad on kirjutatud, et ALT EST 1 trass kulgeb mere ääres kokku 120 m ulatuses läbi kavandatava Pakri looduskaitseala ning ALT EST 2 maabumiskoht asub Pakri looduskaitsealal. Juhime tähelepanu, et tegemist on kavandatava Pakri maastikukaitsealaga ning olemasoleva Pakri maastikukaitsealaga, mitte looduskaitsealaga. Lisaks läbivad mõlemad alternatiivsed gaasitorustiku maaltuleku kohad Pakri hoiuala (KLO2000167).

Palume piiriüleste mõjude aruande täiendamisel arvestada Keskkonnaameti ettepanekuid/märkusi.

Balticconnectori Soome KMH aruande (Balticconnector Natural gas pipeline between Finland and Estonia 2015 Environmental impact assessment report) kohta Keskkonnaametil ettepanekuid ei ole.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Sulev Vare
juhataja
Harju-Järva-Rapla regioon

Ester Pindmaa 384 8744
ester.pindmaa@keskkonnaamet.ee

Nele Väits 6744 823
nele.vaits@keskkonnaamet.ee

Arno Sildos 6744 813
arno.sildos@keskkonnaamet.ee

Ministry of the Environment of the Republic of Estonia, Comments in accordance with articles 4 and 5 ...

Keskkonnaministeeriumi Postipoiss [teave2@envir.ee]

Lähetetty: 27. elokuuta 2015 10:14

Vastaanottaja: Ym Kirjaamo

Liitteet: kirj_418994.xml (1 Mt) ; Annex_Environmental_Board_~1.pdf (321 kt) ; 3845-13.pdf (785 kt)

Date: 27.08.2015

Ref no.: 11-1/15/3845-13

Comments in accordance with articles 4 and 5 of the Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context (Espoo Convention) for the Balticconnector natural gas pipeline project between Finland and Estonia

